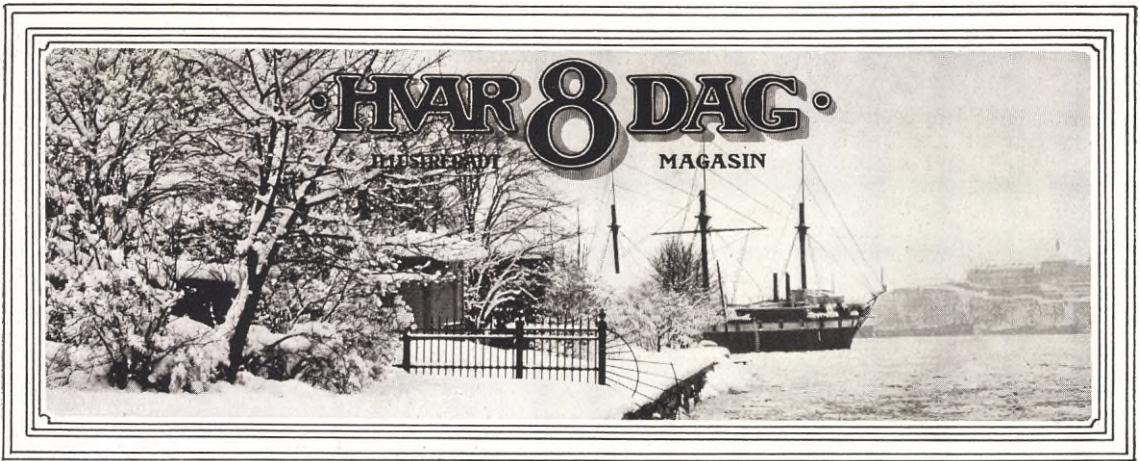

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

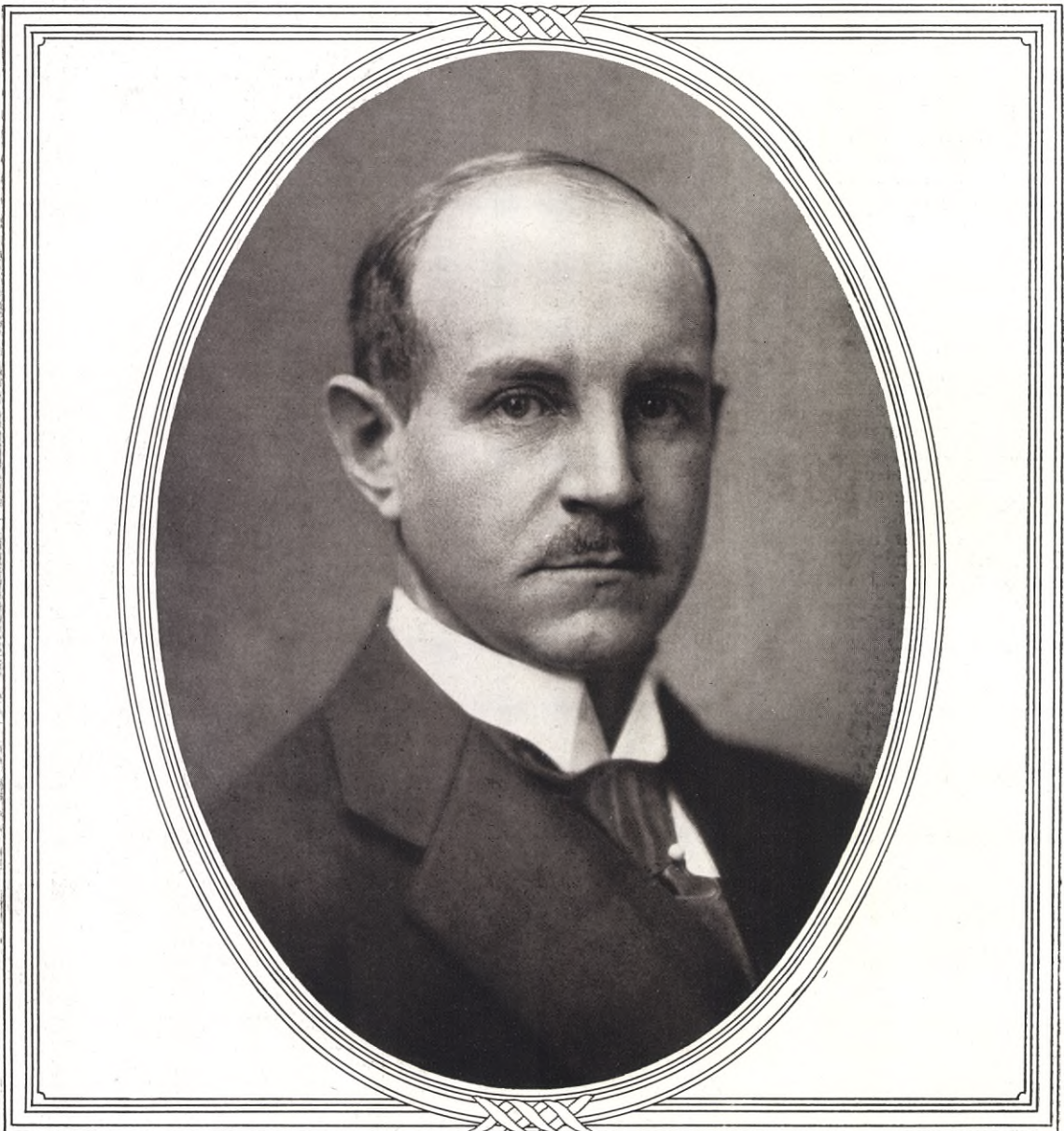

VINTERBILD FRÅN STOCKHOLM. — FOTO. ALMBERG & PREINITZ, STOCKHOLM.

16:DE ÅRG.

DEN 17 JANUARI 1915.

N:o 16.

Efter porträtt.

Kliché: Bengt Nilförsvarer

Jarvrimby

CARL GRIMBERG.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Vårt land har förmånen att äga häfder, mera underbara och fängslande än andra länders. Likväl utgöra de endast i mycket begränsad mening en gemensam skatt, hvaraf *hela folket* också blifvit i verkligheten delaktigt. Våra historieforskare ha i allmänhet icke varit utrustade med en folklig berättarkonsts gåfva och de historiska skriftställare, som varit detta, ha till gengäld saknat den nödiga öfversikten af den moderna historiska vetenskapens resultat. För vissa delar af vårt folks äldre historia fram t. o. m. Gustaf II Adolfs tid ha väl Fryxells skildringar tack vare hans berättarkonsts företräden alltfjämt erbjudit en omtyckt läsning, men slutligen har dock omotsvarigheten mellan innehållet och den med tillhjälp af kritisk forskning ådagalagda verkligheten blifvit för skriande för att kunna förbises. På läroböckernas område ha förhållandena icke gestaltat sig stort bättre. När de äldre anekdotartade läroböckerna efterträdades af Odhners bekanta i en mängd olika kurser, innebar det visserligen ett framsteg. Som kompendier voro Odhners både stora, mindre och minsta helt enkelt beundransvärda. Men utan en levande konkret undervisning som supplement framträdde obarmhärtigt framställningens abstrakta karaktär, som kommo böckerna att i ungdomens ögon te sig märglösa och tråkiga. På det lägre skolstadiet erbjödo läroböcker som Fridtjuf Bergs och Hans Larssons iögonenfallande framsteg och bearbetningar af Odhner rensade bort en del af de tidigare bristerna. Uppenbart var emellertid, att såväl allmänhet som skolor alltfjämt med spänning bidade den man, som på allvar skulle öppna vägen för dem till den svenska häfdens rika schakter. Nu har han kommit: hans namn är Carl Grimberg.

Carl Gustaf Grimberg är född i Göteborg den 22 september 1875, son till folkskolläraren därstädes Joel Grimberg och hans maka Charlotta Andersson. Efter att ha aflagt mogenhetsexamen vid Göteborgs latinläroverk fortsatte han sina studier vid högskolan därstädes och aflade fil. kandidatexamen 1896. I Ludvig Stavenow åtnjöt han här förmånen af en lärare i historia, som med sin förmåga att gifva konkreta bilder af de historiska tillstånden och förloppen samt sin af objektivt lugn och sund kritik lika utmärkta forskning bättre än någon var lämpad att dana honom för den uppgift, som skulle bli hans. Han började nu ock vara praktiskt verksam som skolman: vid Göteborgs högre realläroverk 1897—01, vid Göteborgs högre samskola 1901—03, vid Wallinska skolan i Stockholm 1903—04 och vid Lundsbergs skola i Värmland 1904—08. I alla dessa skilda ställningar vann Grimberg den mångsidiga erfarenhet som pedagog, hvarförutan ingen historisk vetenskapsman, han må i öfrigt vara än så framstående, är i stånd att lyckas som skolbokförfattare. Att han fortsatte sina egna studier bredvid sin verksamhet i skolan — han aflade filosofie licentiatexamen 1902 och promoverades till fil. doktor vid Göteborgs högskolas första doktorspromotion 1903 — gaf honom en osökt anledning att göra försök med det historiska källmaterialets indragande i undervisningen. Och se, det slog förträffligt ut, lika förträffligt som dissektionen och experimentet under naturvetenskapstimmarne. Att han till största delen tjänstgjorde vid privata läroverk, skänkte honom fördelen af största frihet i valet af undervisningsmetoder.

I synnerhet blef vistelsen på Lundsberg för Grimberg betydelsefull. Här, i denna härliga värmländska natur, som tidigare skänkt Sverige tänkare och

diktare sådana som Geijer, Tegnéer och Selma Lagerlöf en uppfinnare som John Ericsson, och — en berättare för folket som Anders Fryxell, väcktes hos honom till lif och bragtes till förverkligande tanken på en ny lärobok i fosterlandets historia i anslutning till samma historias källmaterial. Här låg klaven till rätta sättet att vinna konkretion i den *historiska* undervisningen. Läroboken — eller läroböckerna, ty även Grimbergs bok utgafs i olika kurser — mottogs af ungdomen och hela den yngre generationen lärare — af många bland den äldre också för resten — med hänförelse och torde nu ha kommit i bruk vid flertalet realskolor och väl skötta folkskolor i riket.

Samtidigt, medan Grimberg bedref forskning för sin lärobok, började han ock lägga på hög dokument i ett annat syfte: för att kunna förverkliga den tanke, som också vaknat hos honom, att skriva en Sveriges historia för den stora allmänheten med iakttagande af samma principer som i läroboken. Lyckan kom honom härvid i sällspord grad till hjälp. År 1906 hade han blifvit förordnad till docent vid Göteborgs högskola; år 1907 hade han utnämnts till lektor vid Uppsala läroverk. Men innan han ännu hunnit tillträda denna befattning, kallade det stora Norstedtska bokförlaget honom att övertaga chefskapet för dess litterära afdelning. Härigenom blef han ännu bättre än annars i stånd att intressera detta förlag för det stora företaget och så kunde år 1913 den Sveriges historia i 25-öres böcker börja utgifvas, som tvefvelsutän hör till vårt årtondes betydelsefullaste nationellt litterära företeeselser. Hittills har skildringen i "Svenska folkets underbara öden" — i två band — hunnit fram till Gustaf II Adolfs tid och motsvarar till fullo därtill knutna förväntningar. I allt kommer verket att omfatta 4,000 sidor. Dess spridning är redan storartad och kommer att bli ännu långt större, när dess förträffliga egenskaper hunnit bli allmännare bekanta.

Framför allt är det två af dessa, som förtjäna erkännande. Den ena, att forskningens resultat ända upp till nutiden städse blifvit beaktade. Den andra, att så stor omsorg nedlagts på att få fram *tidsfär*gen. För detta ändamål anlitar d:r Grimberg icke blott i största utsträckning de historiska dokumenten. I andra bandet får man t. ex. prof. ur Gustaf Wasas brefsamling, ur Erik XIV:s dagboksanteckningar i fängelset, ur Johan III:s och ryske tsarens "Skällebref", ur Carl Carlsson Gyllenhielms skildringar af sina lidanden i ett tolfårigt fängelse o. s. v. Han söker äfven själf förvärva sig den rätta arbetsställningen genom att skifta milieu efter de tidsåldrar han sysselsätter sig med. "När jag satte mig in i vikingatiden, låg jag", har han berättat, "som gammal bohuslänning och seglade i bohuslänska skärgården och klosterlifsstämningen leide jag mig in i en gång, när jag låg instängd med vrickadt knä. Det jäktande nutidslivet blir väl bäst att skildra i ett aeroplan. "Ett par resor genom Tyskland och Österrike har jag kombinerat med forskning angående 30-åriga kriget, och i år har jag tänkt resa till Ryssland bl. a. för att se mig omkring vid Poltava — såvida man då kan komma dit."

Med intresse motse tusentals läsare hvarje nytt häfte af d:r Grimbergs utomordentliga skildring och man kan ej underlåta att till tillönskan af författaren att kunna föra sin stora plan till slut föga en varm förhoppning att detta verk i sinom tid må blifva en hela svenska folkets egendom.

SVENSKT BIBLIOTEKSMANNAMÖTE.

Foto. Klqvist, Stockholm.

Klisché: Kem. A.-B. Bengt Stjefversparre, Sklm—Obg

FÖRSTA SVENSKA BIBLIOTEKSMANNAMÖTET ÖPPNAS. T. h. svnes prins Eugen (X) och vid hans sida bibliotekarien d. r. L. Wählin, Göteborgs stadsbibliotek.

Det första svenska biblioteksmötet öppnades i Stockholm fredagen den 8 januari i Högre lärarinneseminariet. Till det samma hade inbjudits representanter för de stora vetenskapliga biblioteken i Stockholm, Upsala, Lund och Göteborg, landets stads-, församlings- och folkbibliotek, bibliotekarierna vid läroverk och seminarier samt studiecirklar. Till mötets ordförande utsågs bibliotekarien L. Wählin, som öppnade mötet med ett anförande, i hvilket han skildrade biblioteks-

arbetets utveckling i vårt land. Talaren riktade så en välkomsthälsning till mötesdeltagarna, särskildt adresserande denna till de närvarande hedersgästerna, folkbildningsförbundets ordförande prins Eugen, riksbibliotekarien Dahlgren samt överbibliotekarie Aksel Anderson. Mötets förhandlingar vidtog därefter och upptogs af diverse diskussioner och föredrag. Vid mötet bildades Sveriges Allmänna biblioteksörening.

FÉLICIE FRÅN CARCASSONNE.

FÖR HVAR 8 DAG AF K. G. OSSIAN-NILSON.

FÉLICIE ROUGEMONT hade en gång varit en obetydlig ung telegrafist. Förtjusande, det är sant, men till motvikt fattig, fattig. Som hon därtill var en smula halt — hon hade som barn fallit utför en trappa och vrickat höften — och för öfrigt fåordig och tillbakadragen, var det begripligt, att hon fick vara i fred för friare.

När det var, så var det en, som intresserade sig för henne, en fattig telegrafist som hon själf — han hette Lucien Lecage.

Bägge voro barn af den stad, där de hade sin verksamhet — den goda staden Carcassonne i Languedoc. De svärmade båda för Carcassonnes gamla och stora minnen. De kunde halva söndagar ströfva omkring samman i den mörka och dystra "cité", njuta af medeltidsstämningen i de brungrå gränderna, besöka S:t Nazaire för att betrakta grafstenen öfver Simon de Montfort och sedan afsluta det hela med en enkel måltid på en gammaldags vinstuga däruppe i mörka medeltiden.

När de råkades, råkades de öfverhufvud alltid i medeltiden. Någon gång gingo de ändå längre tillbaka — Carcaso var ju redan på Cæsars tid en betydande ort. Att den numera var mindre betydande — knappa trettontusen invånare — gjorde ingenting. Det var i alla händelser ej af den anledningen Félicie och Lucien så envist hakade sig fast vid medeltidsminnena.

Det var nog af personligare orsaker. Helst skulle Lucien velat tala om betydligt närbelägnare ting, men hvarje gång han tänkte åt det hållet, stockade sig rösten. Hvad ville han henne egentligen? Han var fattig, och hon var fattig, och hon var nog inte heller riktigt stark, en viktig sak för en fattig hustru ått en fattig man.

Så uppsköt han och uppsköt att beröra sin och hennes personliga framtid. De tankarna gjorde

honom endast betryckt och bekländ. Medan medeltiden med sitt afstånd och sina bjärta färger vidgade och befriade. Som man och hustru hade de unga kanske fått lefva ett lif i försakelse och små bekymmer. Nu lefde de i stället ett stort och lyckligt samlif i stämningar, som ingenting kostade. De uppbyggde hvarandra med allt hvad de visste om Simon de Montfort och Raymond de Toulouse. De forskade i gamla böcker, de genomletade gamlestadens gömdaste vrår, de diktade samtalsvis de vackraste legender om albigenerna, de förföljda kättarna. Och de skapade sig ett slags mytisk föreställning om den gamle Simon i hans fanatism, oböjlighet, ridderlighet och käckhet. De repeterade hans äfventyr under korståget till Palestina år 1199. Och de ryste och njöto af alla enskildheter i hans korståg mot kättarna hemma i Provence.

Så skulle de väl kunnat ösa länge än ur Carcassonnes outtömliga gamla historia. Hela deras lif skulle kunnat bli en kedja af söndagar i den färgrika medeltiden. De skulle kunnat lefva och dö tillsammans — som ett par gengångare, ett par andeväsen, som funnit hvarandra i en gemenskap, där det yttre nutidslivet ingenting betydde, och där ordet äktenskap skulle låtit banalt och äfven ordet kärlek för tungt och för stoftbundet.

Men tyvärr består jorden af stoft och inte ens molnet af drömmar. En vacker söndag fick Lucien förhinder. En annan vacker söndag förlofvade han sig med en dam, som liknade hans mor i ålder och utseende. Men fästmon liknade ej modern med afseende på förmögenhetsvillkoren, ty Luciens utkorade var mycket rik...

Följaktligen försvann Félicie ur hans lif, hon blef ej ens bjuden till bröllopet. Hon skulle måhända erinrat för mycket om medeltiden — hvilket ju var onödigt, då bruden var så antik. Och därmed borde Lucien varit ute ur denna historien.

Félicie öfvergaf emellertid ej medeltiden, därför att hon blifvit ensam om den. Hon fortfor att ströfva omkring i la Cité, att besöka kyrkan S:t

Forts sid. 246.

FRÅN OSTFRONTEN.

TYSKA TRUPPER MARSCHERA MOT WARSCHAU. Man skulle icke tro att denna bild är tagen i dessa dagar på en af de platser där kriget pågår våldsammast. Den linieräta ordningen erinrar om en den fredligaste paradmanöver — men bilden är fullt autentisk.

VÄRLDSKRIGET.

Världskrigets *tjugotredje* vecka har icke bragt några afgörande händelser och ej heller medfört några väsentliga förändringar i den allmänna situationen.

Viktigast ha väl varit de ryska segerrapporterna från *Kaukasus*, hvilka äfven om de i enskildheten

torde tåla modifikationer, dock i stort sett torde vara grundade. I trakten af Sarikamisj fortsattes striden nyårsdagen, meddelades det den 4 januari från Petrograd, med märkbart öfvertag öfver fienden. Den 6 januari kom underrättelse, att detta öfvertag förvandlats till fullständig seger. Nionde turkiska kåren blef därvid helt och hållet tillintet-

Ryber fotograf.

ÖSTERRIKISKT KAVALLERI I KARPATERNA. *Ljussignaler.*

Elche Himgel skulptörerna.

Efter porträtt. *Alte. Hengt stutspårer.*
DROTTNINGEN AF HOLLAND PÅ INSPEKTION.

gjord. Så väl befälhavaren öfver denna kår, Iskhan pascha som befälhavarne öfver 17:e, 28:de och 29:de divisionerna och två af dessa befälhavares närmaste män jämte deras staber, inalles öfver 100 officerare, samt ett stort antal soldater blefvo tillfångatagna. De turkiska förlusterna i dödade och sårade uppgåvos vara enorma. Äfven den strid vid Ardagan som började den 3 januari ha turkarna enligt telegram den 5 januari blifvit i grund slagna. De turkiska segerrapporterna fortfara visserligen, men förlägga nu striderna till andra delar af krigsskådeplatsen än Kaukasus. Trupperna manövrera här under utomordentligt svåra förhållanden — sträng köld och djup snö på en höjd af mer än 3000 fot öfver havet.

På *västra* krigsskådeplatsen ha fransmännen vunnit vissa framgångar under sin offensiv i öfre Elsass. Byn Steinbach, om hvilken strider pågått under en hel veckas tid, har af dem, gata för gata och husrad efter husrad, blifvit eröfrad. Om en höjd i närheten af Sennheim sydost om Steinbach ha

JUL I ETT SJUKHUS FÖR SÅRADE I KRIGET. Längst t. h. å bilden synes en svensk frivillig sjuksköterska, fröken Sigrid Möller, dotter till den framstående köpmannen i Hamburg, herr Erik Möller, född i Göteborg.

NATALIE SOBINOFF, en rysk sångerska och danserska som uppträder i Stockholm till förmån för belgierna. (Text å sid. 255)

liliga strider ägt rum utan definitivt afgörande. Vid Flirey i södra Woivre mellan Nancy och Verdun, ha fransmännen eröfrat en del af tyskarnas främsta försvarslinje. Vidare ha de i trakten af Lille förstört en del af tyskarnas förskansningar och öster om Reims hindrat dem att uppkasta nya.

Tyskarne åter fortsätta att rapportera framryckningar i västra delen af Argonneskogen.

På den polska krigsskådeplatsen utvecklar sig kampen allt mer till ett belägringskrig liknande det franska. Efter en serie strider ha tyskarne fattat fast fot öster om floderna Bzura och Ravka. De platser i Polen, där striderna enligt båda parternas rapporter utkämpas, ligga omedelbart invid de båda floderna, men på östra sidan af dem å ömse håll klagar man öfver dimma och blidväder och hoppas tydligen fördelar af inträdande vinterfrost.

Från Wien erkännes, att i de framför Karpaterna liggande landsdelarne och i södra Bukovina de framskjutna landstormstrupperna dragits tillbaka närmare huvudstyrkan inför öfverlägsna fiendtliga stridskrafter. I själva verket synas ryssarnes eröfring af hela Bukovina snart vara ett faktum.

Enligt ett hittills obekräftadt enskildt meddelande skulle serbiska trupper ha gått öfver Donau och ryckt in i Ungern. Ungern skulle på detta sätt komma mellan två eldar, då ryssarne nu rycka fram på södra sidan af Karpaterna.

Enligt en först nu framkommen underrättelse från Nairobi, som afsändts den 15 dec., ha de engelska krigsfartygen "Fox" och "Goliath" angripit staden Dar es Salaam i tyska Östafrika, bombarderat och till stor del förstört den. Alla fiendliga fartyg i hamnen gjordes fullständigt sjöodugliga. — I England har man kommit till full öfvvertygelse om, att "Formidables" undergång vållats af en tysk undervattensbåt.

Rykten om fredsönskningar hos de krigförande, som satts i omlopp från olika sidor, äro väl närmast att betrakta som blotta försöksballonger. Sannolikt återstå ännu de afgörande striderna.

Tanken på ett fördrag mellan Föränta Staterna, de skandinaviska länderna samt Italien till den neutrala handels skydd har nu framkastats äfven i den italienska pressen.

Forts. fr. sid. 243.

Nazaire för att betrakta Simon de Montforts graf och den gamla vinstugan för att begrunda vänskapen. Hon blef klenare och blekare än förr och haltade tydligare och påtagligare än någonsin. Och hon behöll sin plats som telegrafist, trots det att Lucien Lecage lämnat sin.

De gamla legenderna blefvo henne ännu dyrbarare än förr. De hade fått en personlig skuggning, blifvit personliga minnen, genomlevadt innehåll. En vacker dag kom hon in till en gammal dussinmålare, som hade ett lokalt namn, och visade en teckning, som föreställde Simon de Montfort i Palestina. Målaren berömde teckningen i blomstrandordalag, men först sedan han tagit den unga damen i ordentligt korsförhör, erkände hon, att det var hon, som var det skyldiga upphovet.

Följden blef, att Félicie erbjöds gratislektioner för den gamle färgsuddaren. Det var ett frikostigt anbud, i synnerhet som han var lika fattig som hon. Men så voro lärdomarna kanske ej heller mycket värda. Litet nybörjarteknik kunde han väl ge, och efter ett halft års kludd och sudd ansågs malarinnan färdig och utlärd, af det skälet att läraren ej själf kunde mera än hon.

En dag öfverraskade Félicie sina telegrafistkamrater med en hel utställning af teckningar från gamla Carcassonne. Stor förtjusning och äfven stor afund — mycket beröm och en smula nälkritik här och där. Utställningen, som var strängt privat och till lokal hade telegrafstationen, råkade emellertid ut för pressens spårhundar. Någon vecka senare hade en af stadens tidningar några oigenkännliga klichéer, som skulle föreställa Félicies teckningar. Och någon månad senare hade intresset hunnit till Toulouse, en betydligt större och mera intresserad stad än Carcassonne.

Nästa steg var Paris, men det var ett stort steg, och där drucknade

Félicie Rougemonts teckningar. Félicie hade dock nu fått ärelystnaden väckt och hvilade inte på lagrarna. På alla lediga stunder arbetade hon. Hon lade af på sin lilla lön för att kunna ta nya lektioner för mästare med namn. Hon arbetade och arbetade — med seg, kvinnlig uthållighet. Hon refuserades af tidningar och tidskrifter, men skickade alltjämt nytt, nytt. Till

sist blef hon antagen här med en bagatell, där med en annan bagatell. Man betalade intet eller dåligt, och publiken lade ej märke till hennes försök. En annan skulle gett tappt och insett sin obehörighet. Men i Félicie glödde en osläcklig eld. Hela hennes kvinnlighet, hela hennes ungdom brann i det enda intresset. Det hade blifvit hennes allt genom Lucien och blifvit det, just när han tröttnade och öfvergaf henne. Hon skulle sjunga ut sin sång, hon ville lefva ut sitt lif, hon måste ha fram sin konstnärsdröm.

År följde år, Félicies bräckliga fågning vissnade, en hets som hennes är intet skönhetsmedel. Hon måste sluta som telegrafist, emedan hennes tankspriidhet blef henne till förfång i tjänsten. Hon hade nu skrapat samman en liten summa och flyttade till Paris — bosatte sig där, i en vindskupa i ett ariskt kvarter och arbetade vidare med förtviflans mod.

Årtiondet gick, då märkte både andra och hon själf, att hon började kunna något. Hon refuserades ej längre i tidskrifterna, hon var lofvande. Hon förtjänade mera än nakna uppehållet, och nu gick hennes konst med stormsteg framåt.

Ännu ett årtionde — så fick hon stora medaljer på salongen för en triptyk i olja ur Carcassonnes medeltidshistoria. Nu kommo beställningarna slag i slag, nu var det hennes tur att refusera och sofra — Félicie Rougemont var en stor målarinna. Äfven utlandet kände Félicie Rougemont. Hon blef dernier cri öfver hela världen och skulle föbli det en tid bortåt — för att öfvergå till muséernas odödlighet och glömska.

Det var kanske, djupare sedt, ej så mycket med Félicies konst. Den var artificiell, byggd på en nyck, en oresonlig förälskelse och utan djupare samband med henne själf.

Den behagade just därför att den föreföll och äfven var så objektiv. Den stötte ingen, förbittrade ingen, siade ej, stormade, jublade, vredgades ej. Den var beskedlig och en smula söt. Efter programmalarnas råbaldernummer, efter skolgräl och geniala framtidsskildringar i färg var det en hvila att möta Félicies medeltidslegender, genomvärmas af deras nunneaktiga eld och i deras mystiska dagar hvila sig i allsköns

L. S. De STOCKHOLMSFOTOGRAF.

KÄRKA: Bengt Sjöberg

STOCKHOLMS HANDTVERKSFÖRENINGENS NYBYGGNAD VID BRUNKEBERGSTORG. Rymmer bl. a. äfven den nya restauranten Gillet.

Stockholms Handtverksförening har nu fått sitt stora huskomplex fullbordat i och med öppnandet i förra veckan af den i huset belägna stora restauranten "Gillet". Huset, som varit under uppförande i fem och färdigbyggt i två olika delar och repriser af beläget på föreningens gamla tomt i hörnet af Brunkebergstorg och Brunkebergsgatan. Det vänder sin ståtliga sex våningar höga huvudfasad åt torget. Byggnaden är uppförd i den moderna byggnadsstilen med en enkel fasad i ljusfärgad puts, hög akkonstruktion och smärutade fönster. Dess arkitekt

har varit V. Bodin. Utom en hel del kontorslokaler afsedda för uthyrning innehåller huset en stor teaterlokal, nu använd som biograf, utställningslokaler för föreningens lotteri samt restaurantlokaler. Den nya restauranten, som är afsedd att bli en god borgerlig restaurat i stil med det stängda så populära Du Nord, består af stor matsal för 125 personer med café samt en originellt inredd gillestuga i gammaldags stil med väggfasta bänkar. Till densamma hör en praktfull fästsvåning med en fästsal rymmande öfver 300 personer.

reaktionära stämningar. Reaktionen är alltid en bekväm sittplats för de lätt andfådda och lätt uttrötta intelligenserna. Och Félicie Rougemont — det var den artistiska reaktion, som hennes samtid behöfde eller önskade.

Hur som helst, Félicie var nu en berömd målarkinna, och det anses ju vara detsamma som stor. Med hvilka offer hon blifvit det, ville hon själf minst af alla erinras om. I femton år hade hon lefvat som en galérslaf — ett lif, som blir ödesdigrare för en kvinna än för en man. Hon hade försakat allt och därför krympt och krympt, tills ingenting mer fanns kvar än en brinnande blick, ett skrumpet skinn och en omätlig fåfänga. Sedan hon blifvit berömd, lefde hon af tidningsurklipp, hon mottog alla erbjudna utmärkelser och tittade efter fler. Hon såg sig i spegeln inte bara hemma, men i hvarje mötandes blick. Af alla och enhvar ville hon veta sig känd och erkänd. Såg någon likgiltig eller obekant ut, när hon passerade, kände hon den starkaste lust att skynda fram och berätta:

— Jag är Félicie Rougemont!

Hon blef också girig. Hon hade varit fattigare än de flesta, hon hade försakat mer än de flesta, försakelsen hade blifvit en konst, nu blef den en last. Hon samlade och samlade, lade på hög utan rimlig anledning, ensam och utan anhöriga, som hon var. Uppvaktades hon af välgörenhetskommittéer, skänkte hon för skams skull, ehuru det sved i henne att nödgas uppoffra en enda sou. Till gengäld ville hon åtminstone ha sitt namn i tidningarna. Hennes aftvungna små summor på armodets altare blefvo till annonser, till reklam och själfbespeglung. Privat och i tysthet aktade hon sig att skänka bort någonting.

Félicie Rougemont var en berömd pensel — berömdheten var så mycket naturligare, som hon själf såsom människa redan var död...

Då fick hon en dag höra namnet Lucien Lecage. Det spratt igenom henne — någonting liknande en känsla rörde sig i hennes döda hjärta. Om det var glädje eller sorg, en vänlig eller ovänlig känsla, är ej godt att säga. Lucien hade på intet sätt förtjänt hennes hägkomst. Han hade bevisat sin vanlighet — sedan hon nu bevisat sin ovanlighet, borde alla band dem emellan vara afklippta.

Men man påstod, att Lucien var död, afliiden för flera år tillbaka i armod. Och det grep henne på något sätt. Hon hade hoppats få knäcka honom genom sin egen storhet. Måhända hade den storheten kommit för sent. I hvarje fall så var ungdomsvännen nu död, hans namn återfick en poetisk nimbus, det var ju sammanväfdt med de första poetiska drömmarna om och i Carcassonne.

Den berömda Félicie satte sig en dag på tåget för att resa till Carcassonne. Hon köpte tredje-klassbiljett, emedan hon ville resa billigt. Af samma anledning hade hon matsäck med sig i väskan. Om någon bekant öfverraskade henne i denna anspråkslöshet, kunde hon ju skylla på, att hon gjorde studier. Tredjeklasspassagerarna hade ofta sådana medeltidsaktiga ansikten.

Hon övernattade billigt i Toulouse, och följande dag befann hon sig i sin födelsestad.

Carcassonne hade vuxit, fördubblats, det hade nu, enligt resehandböckerna, tjugosjutusen invånare i stället för tretton tusen. Men det var i alla fall ett öfverskådligt samhälle, i synnerhet för en, som blifvit van vid parisiska förhållanden.

När hon tagit in på ett hotell med moderata priser, märkte hon till sin fasa, att hon tagit för litet strumpor med sig. Köpa nya kom dock aldrig i frågan, hemma hade hon hela tre dussin. Det blef

alltså till att telegrafera till gamla Jeanne, hushållerskan, att skicka några par.

Hon skyndade till telegrafstationen, hennes egen gamla station, som blott blifvit en smula tillbyggd skref sitt telegram och haltade fram till luckan.

En ung flicka öppnade och räknade orden. Nu erinrade sig den berömda målarinnan, att hon af billighetskäl blott undertecknat med "Félicie". Och som hon ej såg sig igenkänd af sin unga "kollega" utbrast hon plötsligt och med genomträngande röst:

— Jag är Félicie Rougemont.

— Jaså, sade telegrafisten, som ej besökte salongen och aldrig läste konsttidskrifterna. Félicie kände sig djupt förolämpad af hennes lugn. Och detta skulle till på köpet hända henne i hennes eget Carcassonne och på hennes egen telegrafstation!

I detsamma skymtade någon bakom den unga flickan, ett gråhårigt manshufvud, en äldre distinguerad herre — det var väl en telegrafkommissarie.

Han tittade på telegramblanketter och sedan ut i luckan. Hans friska, litet spritådriga ansikte rodnade.

— Félicie, sade han tankfullt, grubblande, — Félicie, är det verkligen Félicie!

— Lucien!

Han var alltså inte död. Det var hans hustru, som dödt för ett par år sedan, hvarefter han, då förmögenheten tagit slut, återgått till telegraf-tjänsten.

— Men herregud, Félicie, är det verkligen du? Minns du våra promenader i gamla Cité! Tänker du någon gång på den tiden? Minns du ännu Simon de Montfort?

Hon stelnade och förbittrades i sitt hjärta. Visste inte heller han någonting?

— Jag har målat Carcassonne, sade hon stolt.

— Ja, jag vet det — förr i världen — innan du reste härifrån. Hvar har du hållit hus hela tiden? Är du ännu ogift?

— Jag är Félicie Rougemont — den berömda Félicie, sade hon förbittrad.

— Den berömda? Aha! På hvad har du blifvit berömd?

— På Carcassonne. Jag är berömd öfver hela världen. Alla känna målarinnan Félicie Rougemont — utom kalkborgarne i Carcassonne.

Hvarefter hon tänkte göra helt om och marschera bort från den oförskämde karlen.

— Men herregud, Félicie, sade han ledsen, — jag tycker lika mycket om dig för det.

Hur det var, brast hon i skratt. Hon kunde inte bli ond på Lucien — när hon rätt tänkte efter, hade han alltid varit en smula enfaldig, det var *hon*, som drömt för dem båda. Hon kunde inte bli ond på dumheten.

Gud vete, hur det gick med hennes eget förstånd. Luften härnere i södern var så full af drömmar, full af minnen, full af ungdom.

Félicie och Lucien tillbragte hela dagen samman i la Cité — och äfven nästa dag. Félicie lade märke till, att Lucien såg distinguerad ut...

Ho vet: ett giftermål på gamla dar skulle kanske skänka konstnärnsnamnet ny reklam?

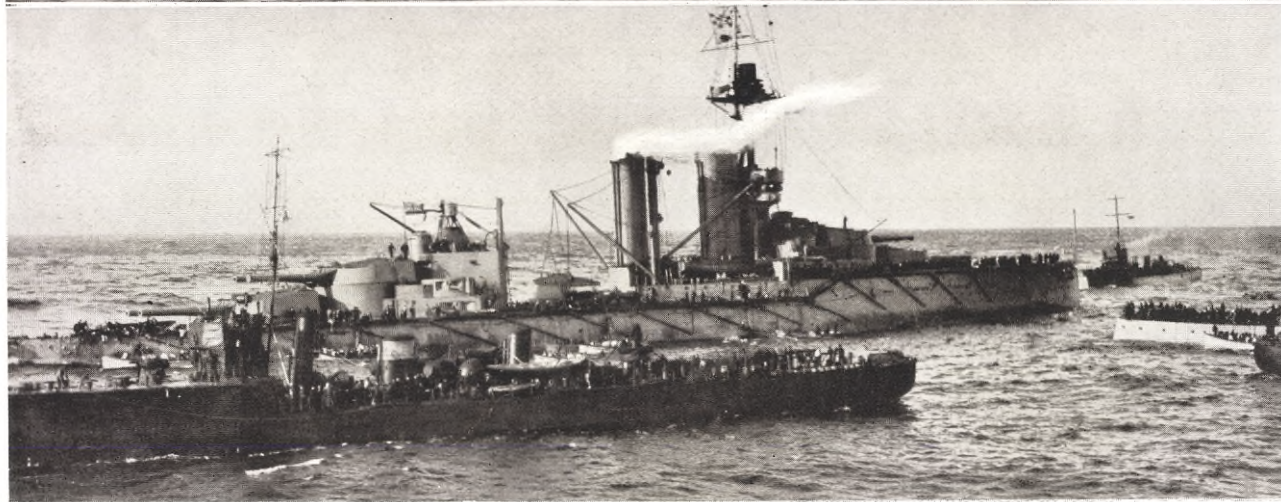
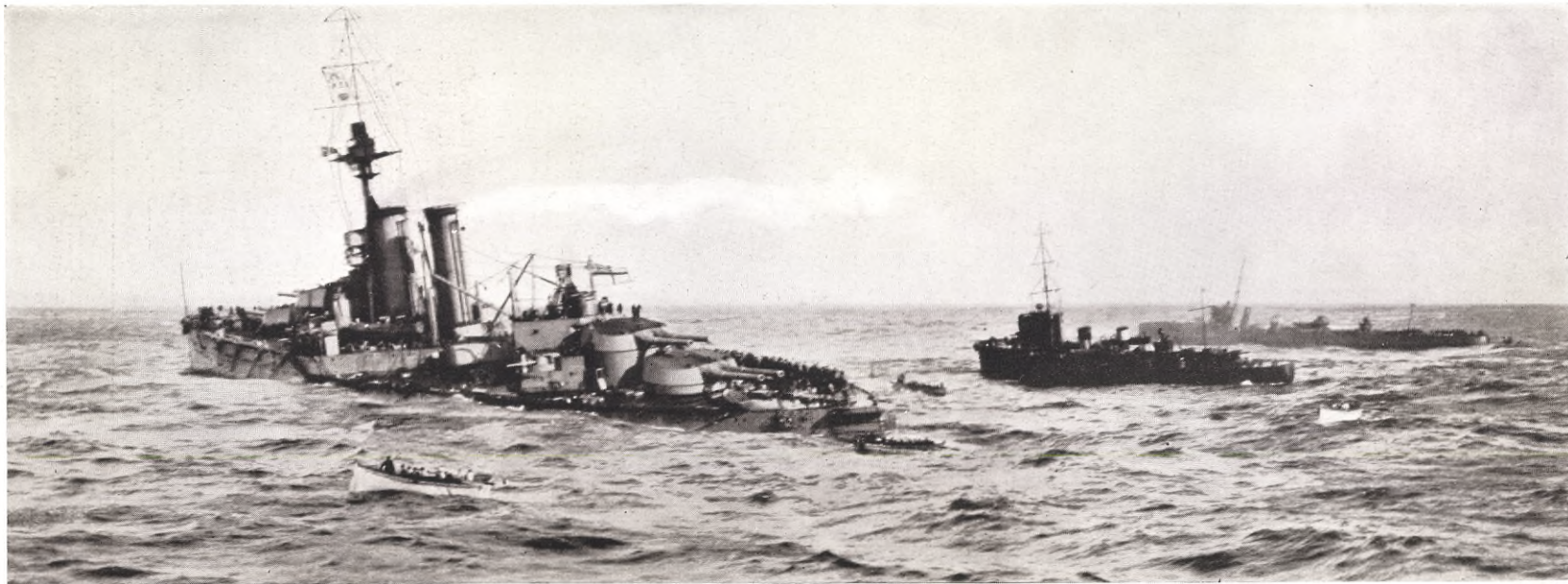
H. 8 D:s prenumeranter i Stockholm

behagade vid prenumeration hänvända sig till Bokhandeln eller till H. 8 D:s distribution. Appelbergsgatan 58 B. då tidningen fritt hembäres.

Rikstel. Norrm. 585, Allm. tel. 20968.

DET ENGELSKA SLAGSKEPPET »AUDACIOUS» UNDERGÅNG.

ÖFVERSTA BILDEN VISAR SLAGSKEPPET UNDER SJUNKANDE OCH STRAX INNAN DET SPRÄNGDES.

Se sidan 250 samt beskrifning å sid. 251 af ett svenskt åsyna vittne.

DÄRUNDER SLAGSKEPPET NÄR ENGELSKA KRIGSFARTYG (den hvita stäfvén är kryssaren Liverpools) OCH "OLYMPIC" NÄDDE OLYCKSPLATSEN.

Fartyget, byggt 1911-13 i Birkenhead, mätte 23,600 tons, förde tio 34,3 och sexton 10,2 cm.-kanoner samt hade 900 mans besättning. Farten var 22 knop.

Efter unika originalfotografier med ensamrätt för H, B, D,

KONST.

Konstnären Carl Eldh har i dagarne fullbordadt sin mångomtalade Gunnar Wennerbergstaty, som oakadt den ansågs för den utan jämförelse mest värdiga att resas i Upsala, ändå icke kom dit. Nu är det en amerikansk stad, Minneapolis, som får denna staty, och som på initiativ af svensk-amerikanska sångföreningen skall resas i dess vackraste park. Statyn som i dagarne gjutes i brons är beställd af Wennerberg memorial association, och torde bli färdig att resas i vår.

Baltiska utställningens medaljer, af hvilka den sista i dagare tillstälts resp. utställare, har till mästare den kände gravören Lundberg i Stockholm och visa på framsidan konung Gustafs bild samt på andra sidan en grupp af fyra kvinnor, symboliserande de i utställningen deltagande nationerna, ävensom olika ländernas vapen och inskriptionen: Baltiska utställningen 1914.

Den berömda ungerske tonsättaren Karl Goldmark har enligt meddelande från Wien den 3 jan. skattat åt förgångelsen.

Den bortgångne konstnären, född 1830 i en ungersk småstad af judiska föräldrar — fadern var kantor — röjde från tidigaste ålder en ovanlig musikbegåfning hvilken i hemmet fick rik näring och framträdde redan vid 12 års ålder inför offentligheten. Frånsest några månaders undervisning vid konser-

vatoriet i Wien förskaffade han sig sin musikutbildning genom studier på egen hand och genom sin verksamhet som konsertmästare och dirigent vid smärre österrikiska teatrar. Goldmarks genombrott som kompositör daterar sig från 1857, da han vid en i Wien med betydande framgång givnen stor konsert framförde en del af sina kompositioner för orkester därvid särskildt den orientaliskt praktfulla Ouvertyren Sakuntala blef föremål för liflig uppmärksamhet och beundran. Bland andra kompositioner från denna tid kunna nämnas Ouvertyren till "Pentesilea" af Kleist "Frühlingshymne" för altso. "Ländliche Hochzeit" m. fl. Det är dock främst i egenskap af operakompositör som Goldmarks namn vunnit världsberömmelse, knutet som det är vid mästerverket "Drottningen af Saba", "Merlin" "Syrans vid härden" o. a.

Direktören för Akademiska högskolan för de bildande konsterna i Berlin *historiemålaren Anton von Werner* afled den 4 jan. 71 år gammal.

Efter afslutade studier verksam hufvudsakligen som illustratör öfvergick Werner längre fram till historiemålningen och kom efter hand att intaga platsen som Tysklands officielle historiemålare. Af hans arbeten minnes man särskildt skildringarne från fransk-tyska kriget 1870-71. "Käjsarproklamationen i Versailles", "Bismarcks möte med käjsar Napoleon".

KARL GOLDMARK †.
Den berömda ungerske kompositören, född 1830, död i Wien d. 3 Jan.

Öfverst:
CARL ELDH'S VACKRA GUNNAR WENNERBERG-STATY SOM SKALL RESAS I BRONS I MINNEAPOLIS. *Fotografi af originalmodellenn, retoucherad af konstnären.*

Därunder:
PROFESSOR TH. LUNDBERGS GUNNAR WENNERBERG-STATY I UPSALA.

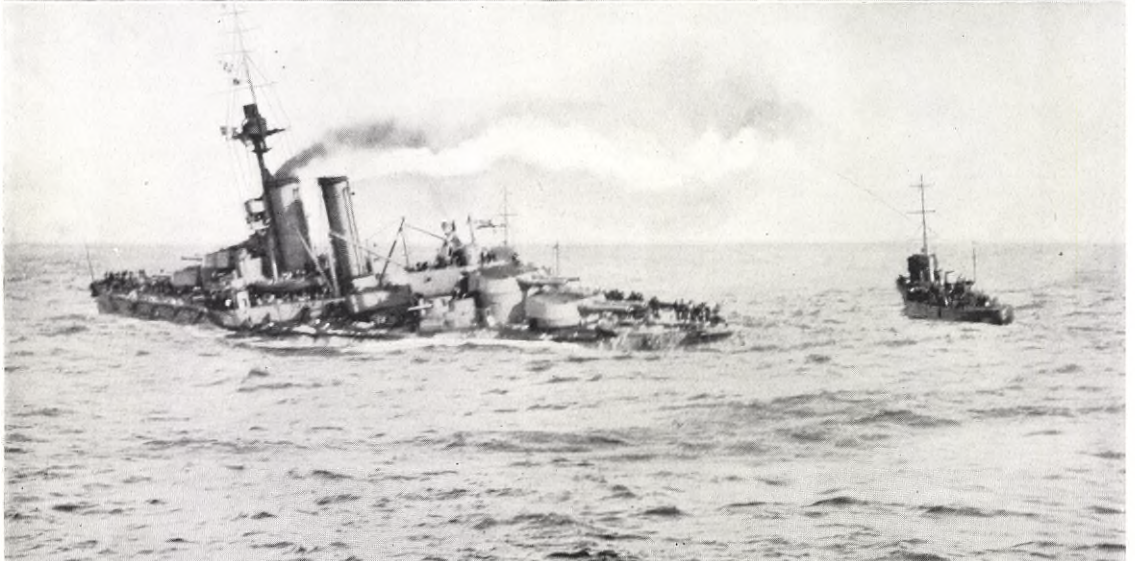
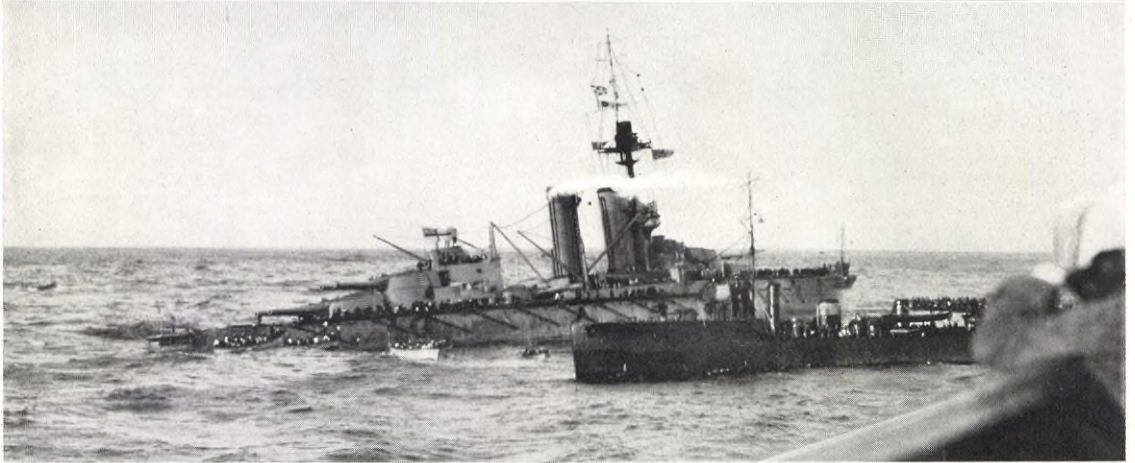
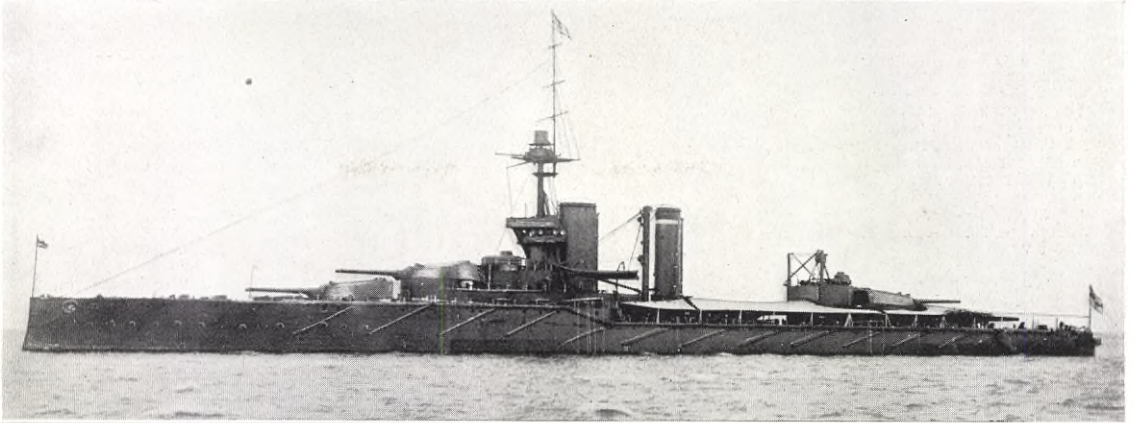
Efter foto. från invigningen.

Vid sidorna:
BALTISKA UTSTÄLLNINGENS MINNESMEDALJ.

ANTON VON WERNER †.
Berömd tysk historiemålare, född 1843, död den 4 jan.

ETT FOTOGRAFISKT BEKRÄFTADT RYKTE.

DET MODERNA ENGELSKA SUPERDREADNOUGHT-SLAGSKEPPET AUDACIOUS UNDERGÅNG VID IRLANDS NORRA KUST, FOTOGAFERAD FRÅN HVITA STJERNLINIENS ÅNGARE "OLYMPIC", HVARAF ETT STYCKE RELING ÄR SYNLIIG I NEDERSTA HÖGRA HÖRNET AF MELLERSTA BILDEN.

*Som bekant har ryktet om detta för engelska marinen hårda slag rätt länge cirkulerat öfver hela världen, utan att erkännas af Engelska Amiralitetet, men också utan att dementeras. De fotografier som togos från Olympic blefvo alla beslagtagna af engelska officerare — men det lyckades en enda att dölja ett par platar som nådde Amerika. — Till Europa ha de först nu nått och H. S. D. har förvärfvat ensamrätt för Sverige af de i alla afseenden högtintressanta och högst märkliga **original-fotografierna** jämte beskrifning af ett **svenskt åsyna vittne**.*

NYVALDA RIKSDAGSMÄN AF RIKSDAGENS FÖRSTA KAMMARE.

S. O. NYLANDER.
Disponent. — Höger.*
Elfsborgs län.

C. B. A. EKLUNDH.
Reg.-o. Stadsläk. — Höger.*
Elfsborgs län.

T. R. J. JONSON.
Fabrikant. — Höger.*
Göteborgs stad.

E. DALBERG.
Kommissionär. — Soc.-dem.*
Kopparbergs län.

N. ÅKESSON.
Bankdirektör — Höger.*
Kristianstads län.

O. F. VON ZWEIGBERGH.
Redaktör. — Lib.*
Kristianstads län.

J. A. ÅKESSON.
Landtbrukare. — Lib.*
Kristianstads län.

P. HELLSTRÖM.
Fil. Dr. — Lib.*
Norrbottens län.

Till illustr. å föreg. sida.

Redan för någon tid sedan visste ryktet berätta att den engelska superdreadnoughten "Audacious" skulle gått under på Irlands nordkust som offer för en tysk mina. Det engelska amiralitetet har icke velat officiellt erkänna den lidna svåra förlusten men utelämnandet af hvarje dementi af det öfver hela världen lifligt kommenterade ryktet har icke kunnat tydas annat än som ett tyst medgifvande af dess sanningsenlighet. Som ett ytterligare bestyrkande häraf äro vi i tillfälle att i dagens nummer återgifva en del bilder, som med ensamrätt för vårt land öfverläts till oss af en landsman, hvilken som passagerare ombord på Hvita Stjernliniens stora ångare "Olympic" varit åsyna vitne till det stolta engelska slagskeppets undergång. Från "Olympic" togs ett fåtal fotografier öfver olycksplatsen, hvilka emellertid alla så när som på de här reproducerade upptäcktes och konfirmerades af de engelska militära myndigheterna. *Våra bilder äro sålunda unika original.*

Vår meddelare skriver om händelsen följande:

Den 21 okt. lämnade "Olympic" New York med post och passagerare, bland hvilka befann sig den amerikanske stål magnaten och mångmillionären Schwab. Ångaren hade order att styra kurs norr om Irland, och allt gick lyckligt och väl, ända till den 27 okt. på morgonen, då "Olympic" i närheten af Tory Island erhöil meddelande om att minor af okända ångare utlagts utanför Lock Swilly och att ångaren Manchester Commerce sprängts i luften af en af dem, hvarför försiktighet borde iakttagas. Kl. 8 samma morgon erhöil vi ett trådlöst telegram, som meddelade, att ett örlogsfartyg befann sig i sjunkande tillstånd och önskade hjälp. Kursen ändrades och kl. 10 kommo vi samtidigt med kryssaren "Liverpool" upp till det nödställda örlogs-

fartyget, hvilket befanns vara engelske superdreadnoughten "Audacious". Denna hade tillsammans med ett flertal dreadnoughtar bl. a. Iron Duke, gått ut för att företaga skjutöfningar med grofva kanoner då "Audacious" plötsligt stötte på en mina. Så snart händelsen blef känd, försvunno — i öfverensstämmelse med order gifna af engelska amiralitetet — alla de större krigsfartygen från det farliga grannskapet och gingo tillbaka till Lock Swilly, hvilken plats erbjuder en naturlig, väl skyddad och djup hamn. "Audacious" hade träffats af minan under babords maskinrum och för att få slagskeppet på rätt köl hade vatten inpumpats. Då "Olympic" anlände till olycksplatsen kunde, tack vare denna anordning, något ovanligt knappast förmärkas hos "Audacious" med undantag af att slagskeppet icke kunde manövreras och att det rullade svårt i den höga dyningen.

Sedan signaler utbytts med kryssaren "Liverpool" gafs order ombord på "Olympic" att göra babords 14 libåtar klara, och snart sattes båtarna, bemannade med sina resp. besättningar, iförda libälten, i sjön och roddes öfver till "Audacious" för att upptaga dess besättning. Samtidigt braktes "Olympics" förråd af libälten upp på däck för att vara till hands vid ev. behof.

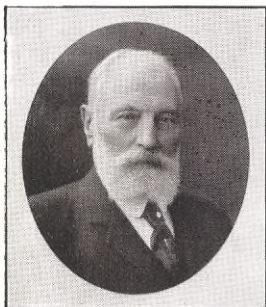
"Olympic" manövrerades på ett öfverlägset skickligt sätt af kaptenen, Haddock, och lade sig så nära som möjligt intill olycksplatsen, dit äfven ett flertal torpedjagare anlände. Af "Audacious" besättning fördes 250 man, hufvudsakligen eldare och maskinfolk, öfver till "Olympic", där de på bästa sätt omhulldades, medan den öfriga delen af besättningen togs ombord på kryssaren "Liverpool".

Räddningsarbetet var på grund af den höga dyningen förenadt med stora svårigheter, och två af "Olympics" libåtar krossades mot "Audacious" sida.

Forts. å sid. 253.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

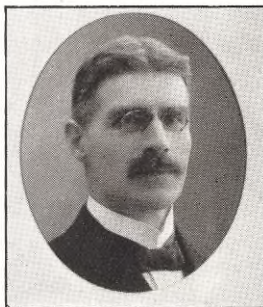
* Data här nedan.

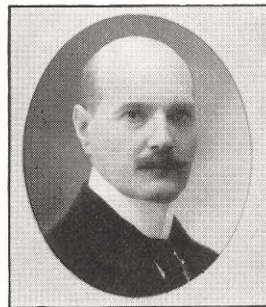
W. A. F. EKENGREN.
F. d. Stalsmäklare. — Stock-
holm. 80 år 9 Jan.

A. G. H. KAIJSER.
Apotekare. — Stockholm.
65 år 4 Jan.*

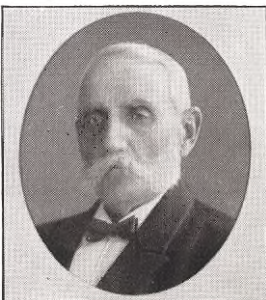
C. A. VON FRIESENDORFF.
Friherre. Borgmästare.
Eskilstuna 50 år 18 Jan.*

C. LAMBÉR.
Bankdirektör. — Örebro.
50 år 20 Jan*

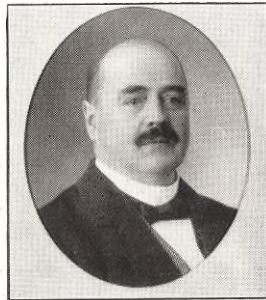
M. HYCKERSTRÖM.
Bokhandlande. — Upsala.
75 år 10 Jan.

J. B. WESTESSON.
Häradsdomare Komm-man.
Kvidinge. 75 år 16 Jan.

T. ÖSTERBERG.
U.-löjtn. Förvaltare. — Skil-
lingaryd. 60 år 20 Jan.

C. E. PETRI.
Sparb.-kamrer Komm-man.
Eksjö. 50 år 8 Jan.

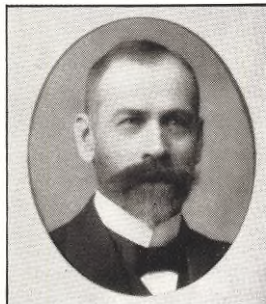
G. F. H. J. JUHLIN-DANN-
FELT. Öfverste — Stockholm.
65 år 19 Jan.*

G. O. BJÖRCK.
Professor. — Stockholm.
55 år 15 Jan.*

J. H. FLODIN.
Byrådirektör — Stockholm
50 år 19 Jan*

K. H. L. SJÖSTRÖM.
Rektor. Stadsfullm — Asker-
sund. 50 år 14 Jan.

ARTHUR KAIJSER. Apot.-ex. 73, inneh. af apot. i Enköping 75—04, inneh. af apot. Elefanten Stockholm sedan sistn. år. Revisor, kassa-förestånd. o. sedan 13 ordf. i Apotekare soc. direktion, ordf. i Stockholms apot.-fören. Led. af styr. för Skånska handelsbanken. Inneh. på sin tid ett flertal mera betydande kommunala förtroendeuppdrag i Enköping. Kyrkovård i Engelbrekts förs. i Stockholm.

CARL VON FRIESENDORFF. Stud.-ex. 83, hofr.-ex. 88, v. härads höfd' 92, borgmästare i Eskilstuna sedan 98. V. ordi. i dir. ö. länslasarettet, ordf. i byggn.-nämnden, inspektör v. realskolan, led. af folkskolestyr, Led. af sparbanksstyr.

CHARLES LAMBÉR. Stud.-ex. 84, intr. v. Riksb. i Göteborg 85, di- rektör v. Riksb. kontor i Visby samt styr. ordf.; direktör v. kontoret i Örebro sedan 12.

GEORG JUHLIN-DANNFELT. U.-löjtn. v. Fortifik. 71, öfverstelöjtn- der 04, chef i Svea ing.-kår o. t. f. chef i Fälttelegrafkåren s. a. öfver- ste v. Fortifik. 07, chef i. Fortifik.-stabens huvudstat. 10—12, i. Armé- förvalt. fortifik.-dep. militärbyrå sedan 10. Led. af Krigsvet.-akad.

OSCAR BJÖRCK. Elev v. Fria konst. akad. 77—82, e. lär. där 89, pro- fessor i figurteckning v. akad. sedan 98. Porträtt- o. genremålare. Bio- grafi o. helsid.-porträtt ärg. XV: 35.

JOHN FLODIN. Stud.-ex. 84, hofr.-ex. 95, ing. v. Stat. jernv. 97, ord. byrådir. 08. Förordn. 13 att biträda gen.-dir. o. chefen i Stat. jernv. v. handlägg. af ärenden inom K. Jernv.-styr.

EMIL LANDBERG †. Stud.-ex. 72, intr. v. postv. 74, postmäst i Säter sedan 94. Led. af stadsfullm. sedan 03, under en följd af år dess v.

ordf. och sedan 13 ordf., led. af drätselkamm., stadsrevisor, led. af hosp.-dir.

HERMAN TILLBERG †. Afg.-ex. fr. Tekn. högsk. 60, fr. Falu bergs- skola 62, disp. i Storebro bruk 72—85, inköpte sistn. år Falsterbo bruk. Mångårig landstingsman, led. af Hushålln.-sällsk. förvalt. -utsk., led. af vägstyr., skogsv.-styr. Inneh. ett stort antal komm. uppdrag. Led. af styr. i Östgöta hypoteksfören., led. af styr. i A.-B. Skånska Handels- bankens afd.-kontor i Västervik.

JÖNS JÖNSSON †. Afg.-ex. fr. Tekn. elem.-skolan i Malmö 72, tjenstgi- derefter v. jernv.-byggn. o. jernvägar i södra Sverige till 1900, blef då trafikchef v. Halmstad-Nässjö jernv. samt förenade dermed samma be- fattn. v. Västra centralbanan sedan 06. Led. af stadsfullm. 97—12, led. af byggn.-nämnd o. hamnstyr. Styr.-led. i Ensk. jernv. arbetsgivar- fören., Sv. jernv.-fören., Halmstad-Bolmens jernv.-a.-b.

THURE THULIN †. Genomgick Malmö tekn. skola, stud. utomlands samt vann anst. h. byggmästare Olander i Malmö. Kontrollant v. bl. a. Johannes kyrka m. fl. Var byggnadskontrollant v. Baltiska utställningen och egnade hela detta utomordentligt fordrande byggnadstekniska före- tag ett intresse, som obetingat måste sättas i samband med den glän- sande främgång denna utställning i själva verket var. — Der arbete till utställningens fromma väntade, och detta väntade ständigt, der var städse arkitekten Thulin att finna; det var endast vid det yttre erkännandet af hans förtroddbara arbete han saknades, såsom den anspråkslösa men- niska han var.

FREDRIK PEYRON †. U.-löjtn. v. Flott. 81, anst. i fransk örl.-tj. 88—91, komm.-kapt. 2 gr. 03, komm.-kapt. af 1 gr. 07, afsk. 09. Kammarherre h. kronprinsessan 98, hos drötningen 08, höfmarskalk 11, förste höfmarsk. 12

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

* Data å föreg. sida.

C. LIDBECK †.
F. d. Sjökapten. — Göteborg.
F. 26. † 4 Jan.

T. LINDEGREN †.
F. d. Handlande. Stadsullm.
Hudåksvall. F. 29. † 27 Dec.

O. JONASSON †.
Patron — Klippan.
F. 40. † 29 Dec.

E. F. LANDBERG †.
Postmästare. — Säter
F. 51. † 1 Jan.*

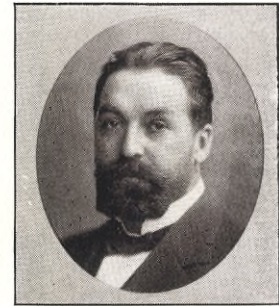
S. G. HOLMBERG †.
Godsege. Komm.-man — Länna,
Huddinge. F. 29. † 28 Dec.

C. H. TILLBERG †.
Bruksegare. — Fästerbo bruk.
F. 40. † 29 Dec.*

J. JÖNSSON †.
Trafikchef. — Halmstad.
F. 54. † 31 Dec.*

T. THULIN †.
Arkitekt. — Malmö.
F. 80. † 3 Jan.*

(TILLHÖR NYVALDA RIKSDAGSMÄN.)

OSKAR NYLANDER. F. 53, afg.-ex. fr. Teknolog. inst. 77, disp. o. verkst. dir. i Axelors fabr.-a.-b. i Elfsb. län sed. 79, verkst. dir. i Svenljunga folkbank 94—03. Statsråd o. chef i Jordbr.-dep. 09—11. Led. af Riksd. A. K. 91—11, led. af statsutsk. 98—08, försvarsutsk. 01, lärov. utsk. 04, röstr.-utsk. 07. Led. af Landtbr.-akad. Biografi o. helsid.-porträtt ärg. XII: 25.

CARL EKLUNDH. F. 62, stud.-ex. 82, med. l.c. 92, stadsläkare i Ulricehamn sedan 93, bat.-läk. v. Elfsb. reg. 95, reg.-läk. i Fältläk.-kåren 14. Ord. i Ulricehamns stadsfullm. sedan 97, landstingsman 09. Verkst. dir. i a.-b. Ulricehamns sanatorium o. badanstalt.

RICHARD JONSON. F. 56, inneh. af Linnefabriken i Göteborg.

ERIK DALBERG. F. 69. Länsm.-ex. 94, inneh. jurid. byrå i Borlänge. Led. af valnämnden, pens.-nämnden o. tax.-komm. Bankkontrollant.

NILS ÅKESSON. F. 64, verkst. dir. i a.-b. Malmö folkbanks aid.-kontor i Engelholm. Styr.-led. i Rebellberga sparb., dess ordf. och omb.-man.

Vice ordf. i komm.- o. kyrkostämman. Vice ordf. i lasarettssdir. led. af Hushålln.-sällsk. förvaltn.-utsk. Landstingsman sedan 01, led. af Riksd. A. K. 09—11.

OTTO VON ZWEIGBERGH. F. 63, stud.-ex. 82, fil. lic. 89, ing. v. dagspressen 90, utg. o. huvudredaktör i Dagens Nyheter i Stockholm sedan 98. Ord. i styr. i Sv. vensterpressören, ordf. i Frisinnade klubben. Biografi o. helsid.-portr. ärg. XIV: 34.

JOHANNES ÅKESSON. F. 72, egend.-arrend. Led. af Hushålln.-sällsk. förvaltn.-utsk. 11—13, landstingsman 11.

PAUL HELLSTRÖM. F. 66, stud.-ex. 84, fil. dr. 91, utexam. fr. Ultuna landtbr.-inst. 91, lär. där 92—95, Upsala läns agrikulturnkemist 93—95. förestånd. i Statens kem. växtbiolog.-anst. i Norrb. 95, o. för frökontrollanst. 96; led. af Landtbr. akad. Förläsn.-man sedan 06. Led. af Riksd. A. K. 03—05 o. 11, led. af fl. kommittéer. Biografi o. helsid.-portr. ärg. XII: 18.

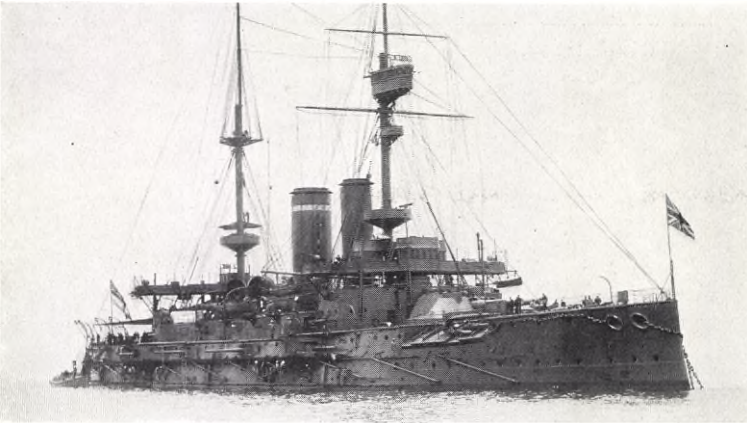
F. M. PEYRON †.
Förste Hofmarskalk. — Stockholm.
F. 61. † 8 Jan.*

Forts. fr. sid. 251.

Deras besättningar räddades dock om bord på de omkringliggande lifbåtarna. En annan lifbåt, tillhörande kryssaren "Liverpool", kastades upp på "Audacious" akter och sönderlogs. Allt aflöpte dock väl, om man bortser från ett par brutna armar och en del mindre blesyrer.

Kl. 2 på e. m. beslöts att försöka taga "Audacious" på släp och efter en timmes hårdt arbete lyckades en torpedjägarer komma upp på långsidan af "Olympic" med en smäcker tross, medels hvilken därefter en grof wirekabel fördes öfver till "Audacious". Sedan den fastgjorts här och en 60 famnar kettning stuckits ut från "Audacious" började "Olympic"

bogseringen. Efter c:a tio minuter sprang emellertid kabeln. Ett nytt försök att öfverföra en annan och gröfre kabel måste uppgifvas, då "Audacious" icke hade någon ånga uppe och mörkret började falla på. "Olympic" gick på order in till Lock Swilly, där förbindelse med land förbjöds. Under tiden hade "Audacious" sjunkit allt djupare samt låg vid "Olympics" afgång med akterdäcket i vattenytan. Kl. 8 beslöts att spränga det sjunkande slagskeppet och sedan den ombordvarande besättningen förts öfver till Liverpool gick beslutet kl. 1/2 9 i verkställighet och England hade förlorat ett af sina starkaste slagskepp.

DET I ENGELSKA KANALEN FÖROLYCKADE ENGELSKA SLAGSKEPPET "FORMIDABLE", sprängt af en tysk undervattensbåt.

Den engelska marinen har till de tidigare under kriget lidna förlusterna i dagarna haft att föga ännu en motgång af betydande omfattning i det att slagskeppet "Formidable" den 1 jan. gått under i Engelska kanalen antagligen som följd af ett torpedskott från en af de i kanalen opererande tyska undervattensbåtarne. Olyckan hvilken inträffade på förnatten medan största delen af besättningen låg och sof tog ett mycket hastigt förlopp, kräfvande ett ofantligt stort antal människolif. Såväl officerare som menige visade vid den fruktansvärda katastrofen prof på utomordentlig kallblodighet och lysande mod.

Byggd 1898 hörde "Formidable" till samma klass som den på grund af en explosion i krutmagasinet för någon tjd sedan sjunkna "Bulwark" samt mätte 15.250 tons. Utom den svåra bestyckningen hvilken utgjordes af fyra 30.^{cm} kanoner och tolf 15.^{cm} kanoner, var fartyget försedd med sexton 7.^{cm} kanoner och fyra torpedtuber. Besättningen utgjordes af 750 man.

*

I den "andra" armé, som nu är under organisation i Frankrike, har enrullerats äfven årsklassen 1915, omfattande 19-års ynglingar. Större delen däraf har tilldelats infanteriet för att snarast möjligt sändas till fronten. Enligt försludande kommer årsklassen 1916 — adertonåringarne — att inkallas under loppet af jan. månad.

Efter följande.
EN FREDLIG NYÅRSBILD FRÅN FLANDERN, i omedelbar närhet bakom den hetaste stridsplatsen.

FRANKRIKE INKALLAR ÅRSKLASSEN 1915, omfattande 19-åringar. — Efter foto från Paris.

Foto. Karlson, Karlskrona.

Klisché: Kem. A.-B., Bengt Sjöbergspårre, Sthlm.-Gbg.

DEN VID BRÄNDASKÄR I TORHAMN ILANDFLUTNA MINAN SPRÄNGD I LUFTEN.

En mina flöt den 4 jan. i land vid Brändaskär i Torhamn. Blekinge. Rapport om fyndet aflämnades omedelbart i Karlskrona hos varivets mindepartement, genom hvars försorg den farliga piäsen den 6 jan. medels sprängning oskadliggjordes. Minan, af alla tecken att döma af ryskt ursprung, var af en föråldrad typ, klotformig, jämförelsevis liten, mätande endast en meter i diameter, samt försedd med fem antändningstuber. Antagligen har det varit en permanent hamn-mina, som slitit sig lös och kommit i dritt.

Till bild å sid. 245.

Den ryska sångerskan och danserskan madame *Natalie Sobinoff* har på genomresa från Petersburg till London, där hon är engagerad vid Alhambrateatern, gjort några dagars uppehåll i Stockholm. Under vistelsen här har madame Sobinoff för afsikt att gifva en föreställning och uppträda i sina berömda bojardanser. Behållningen kommer att tillfalla de nödlidande i Belgien.

Omslagsvignetten i detta n:r af Hvar 8 Dag visar en sommarbild från ett af det nu svunna årets stoltaste nationella minnen: Baltiska Utställningen. Den osedvanligt vackra fotografien är tagen af Hoffotografen A. V. Rahmn i Malmö.

*Foto Karlson, Karlskrona

Klisché: Bengt Sjöbergspårre.

DEN RYSKA MINAN, SOM FLUTIT I LAND VID TORHAMN.

Efter porträtt.

Klisché: Bengt Sjöbergspårre.

SVENSK—AMERIKANSKT BANK-JUBILEUM. *Henry S Henschen*, kassadirektör i State-Bank of Chicago.

State Bank of Chicago, af svenskarne ofkast benämnd "Svenska banken", har i dagarne firat sitt 35-års-jubileum. Af bankens ca 34.000 kunder beräknas 24.000 vara af svensk härkomst, däraf 15.000 födda i Sverige, och de belopp som af dem, med banken som förmedlare, ärligen öfversändas till anförvandter i Sverige anslås till omkring en mill. kr. Bankensysselsätter 152 tjänstemän, af hvilka 30 proc. äro af svensk nationalitet. Som bankens "cashier" (kassa-direktör) fungerar *Henry S. Henschen*, hvilken i samband med 35-årsjubileet firade sin 25-årsdag i bankens tjänst och därvid blef föremål för en hjärtlig hyllning. Direktör Henschen har 1909—13 i egenkap af vicekonsul och t. f. konsul varit Sveriges representant i Chicago.

BROKIGA KRIGSBILDER.

Efter fotoarr. ft.

Öfverst:
BARACKER AF KORRUGE-
RAD JÄRNPLÅT VID OST-
FRONTEN. Hanseatiska land-
stormsmän skotta snö under
musik.

Mellerst:
EFTER SLAGET VID BZURA-
RAVKA-LINIEN.

Nederst:
RYSKA TRUPPER GIFVA
SIG. Scen från en strid i Polen.

Klitché: Bengt Nilfversparre.

INNEHÅLL:

D:r Carl Grimberg (biografi och helsidesporträtt.) — Biblioteksmannamöte i Stockholm. — Handtyrksfören. nybyggr. i Sthlm — Eldhs Wennerbergstaty till Amerika — "Svenska banken" i Chicago. — Världskriget i ord och bild. — "Audacious" undergång — Kompositören Karl Goldmark †. — Historiemålaren v. Werner †. — Nya medlemmar af första kammaren. — Bilder till den Svenska och utländska dagskrönikan. — Veckans porträttgalleri — Félicie från Carcassonne. Ber. af K. G. Osstannilsson.

Efter fotoarr. ft.

Klitché: Bengt Nilfversparre.

Eftertryck af texti eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan särskildt medgifvande förbjudes vid laga påföljd.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI. GÖTEBORG.